

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.feri.3.2024.19](https://doi.org/10.18690/um.feri.3.2024.19)

ISBN

978-961-286-864-2

ZAPPER

ANA KOŠIR, ANJA MOLNAR, ZALA ZORKO, AJLA PORIĆ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Maribor, Slovenija

ana.kosir1@student.um.si, anja.molnar2@student.um.si, zala.zorko@student.um.si,
ajla.poric@student.um.si

Zapper je decentraliziran družben medij spleta 3.0, ki daje poudarek decentraliziranim financam, t. i. DeFi, verigam blokov nezamenljivih žetonov, t. i. NFT in decentralizirani avtonomni organizaciji oz. DAO. Uporabniki Zapperja lahko z DeFi sredstvi upravljajo, kar preko platforme same, potrebujejo le povezavo denarnic in ustvarjen profil. Za sliko lahko uporabijo personaliziran avatar ali NFT. Tako si uporabniki zgradijo lasten Zapper portfolio ter spremljajo svojo pot in sledijo drugim uporabnikom Zapperja. Ti lahko trgujejo z nezamenljivimi žetoni in jih izmenjujejo s kripto valuto Ethereum, ki je na Zapperju najbolj popularna, kljub temu pa so podprte tudi druge platforme in njihova sredstva. Uspešne naložbe in transakcije uporabnikov so vidne na profilu, kar pa uporabnikom pomaga pri pridobivanju sledilcev in posledično tudi na slovesu. Čeprav je portfolio viden vsem na mediju, ta nikoli ne razkriva osebnih podatkov, saj gre za decentraliziran družbeni medij. Zapper uporabnikom poleg možnosti sledenja drug drugemu, omogoča tudi povezovanje z ostalimi uporabniki, bodisi preko verižnega klepeta, t. i. Chainchat, ali preko zamenjave žetonov, t. i. swaps, med ostalimi uporabniki. Zapper velja za enega najbolj perspektivnih, v zadnjih mesecih je število ogledov naraslo za več kot milijon. Poglavje podrobneje predstavlja sistematično analizo decentraliziranih družbenih medijev, s poudarkom na Zapperju.

Ključne besede:

Zapper,
decentraliziran družbeni
medij,
decentralizirane finance,
kriptovalute,
nezamenljivi-žetoni

1 Uvod

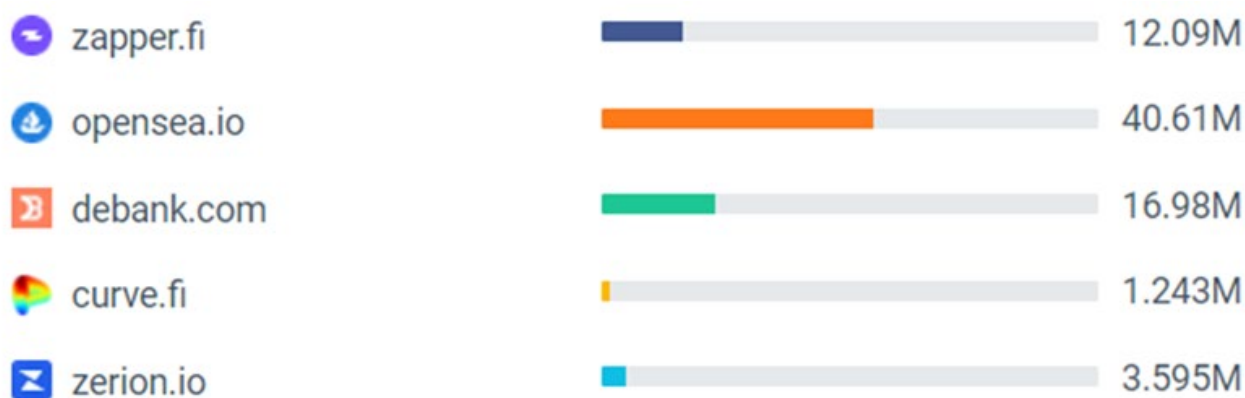
Zapper (oz. Zapper.fi) je decentraliziran družbeni medij spleta 3.0 (angl. *web3*), ki uporabnikom omogoča, da na enem mestu sledijo potem drugim posameznikom po verigah blokov v NFT oz. nezamenljivih žetonih (angl. *non-fungible tokens*), decentraliziranih financah (angl. *decentralized finance* oz. DeFi) in decentralizirani avtonomni organizaciji (angl. *decentralized autonomous organization* oz. DAO) ter hkrati spremljajo tudi svojo [1]. Zapper omogoča hitro in enostavno namestitev in upravljanje položajev decentraliziranih financ na enem samem vmesniku. Medij je uporabnikom dostopen tako preko spletne različice, kot preko iOS ali Android aplikacije [2]. V nadaljevanju poglavja je v sekciji 2 predstavljen pojav in razvoj Zapperja. Zatem je v sekciji 3 predstavljena konceptualna analiza družbenega medija, kjer sta predvsem pomembna koncepta nezamenljivi žetoni in kriptovalute. V sekciji 4 je podana primerjava Zapperja in Zeriona, ki ugotavlja, da sta si družbena medija precej podobna. Nato je v sekciji 5 obravnavana analitika Zapperja preko koncepta zavedanja, koncepta "skrb za stranke" in koncepta pretvorbe. V sekciji 6 so predstavljene dobre prakse družbenega medija in v 7 sklopu sledijo še sklepne ugotovitve.

2 Pojav in razvoj družbenega medija Zapper

Zapper je nastal z namenom, da bo lahko veriga blokov berljiva in dostopna vsem, saj decentralizirana prihodnost omogoča večjo gospodarsko svobodo. Lažje razumevanje verige blokov je eden od pglavitnih problemov, ki je potreben reševanja za doseg te prihodnosti [3].

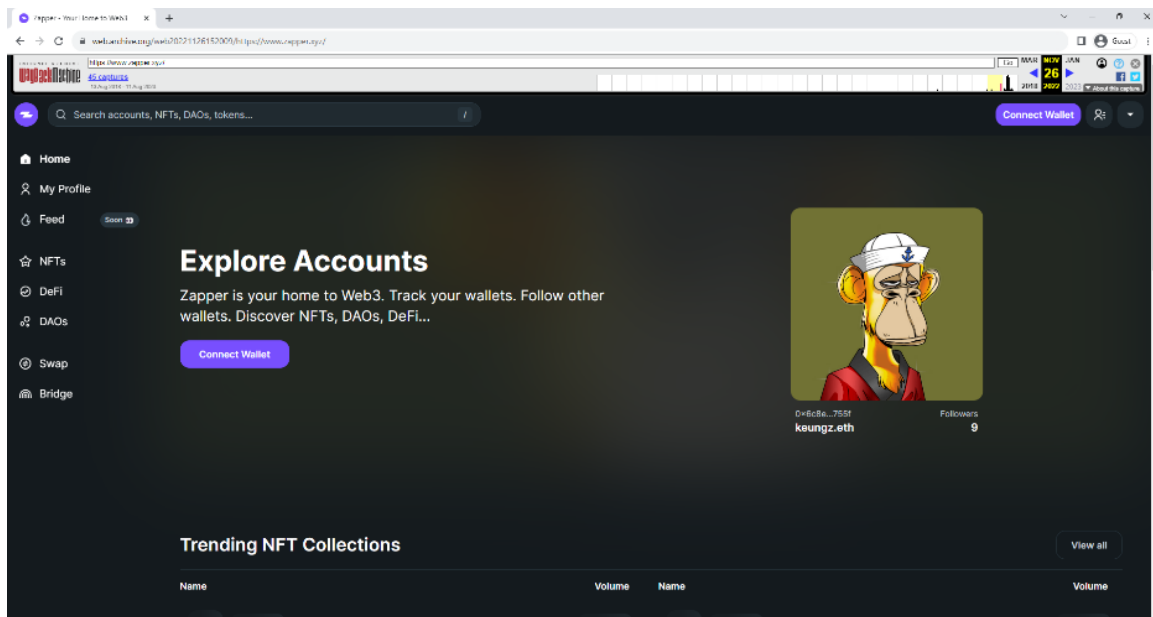
Prvi koraki družbenega medija so se začeli leta 2019, ko je projekt z imenom DeFiZap zmagal na virtualnem hackathonu Kyber DeFi. DeFiZap je bil tudi eden od glavnih prejemnikov nepovratnih sredstev v 4. krogu programa Gitcoin Grants, ki dodeljuje sredstva za razvoj spleta 3. DeFiZap je omogočil enkratne DeFi vtičnike, ki so lahko ublažili udarce, kot je nepovratna izguba. Podoben njemu se je pojavil DeFiSnap, kot eden glavnih prejemnikov nepovratnih sredstev v 5. krogu programa Gitcoin Grants. Ta je bil znan po svojih številnih povezavah s platformo DeFi, a uporabnikom še ni omogočal razporejanja kapitala. Nato sta se maja 2020 DeFiSnap in DeFiZap združila in ustvarila skupno platformo imenovano, Zapper, ki je združevala najboljše dele od obeh protokolov ter povečala dostopnost DeFi za same uporabnike [2].

S slike 1 je razvidno, kako je Zapper priljubljen v primerjavi s konkurenčnimi mediji. Zapper je glede na število uporabnikov danes na 6199. mestu priljubljenosti med vsemi dApps oz. decentraliziranimi aplikacijami (angl. *decentralised application*), 757. mestu v kategoriji DeFi in na 2633. mesto v Ethereumu [4].

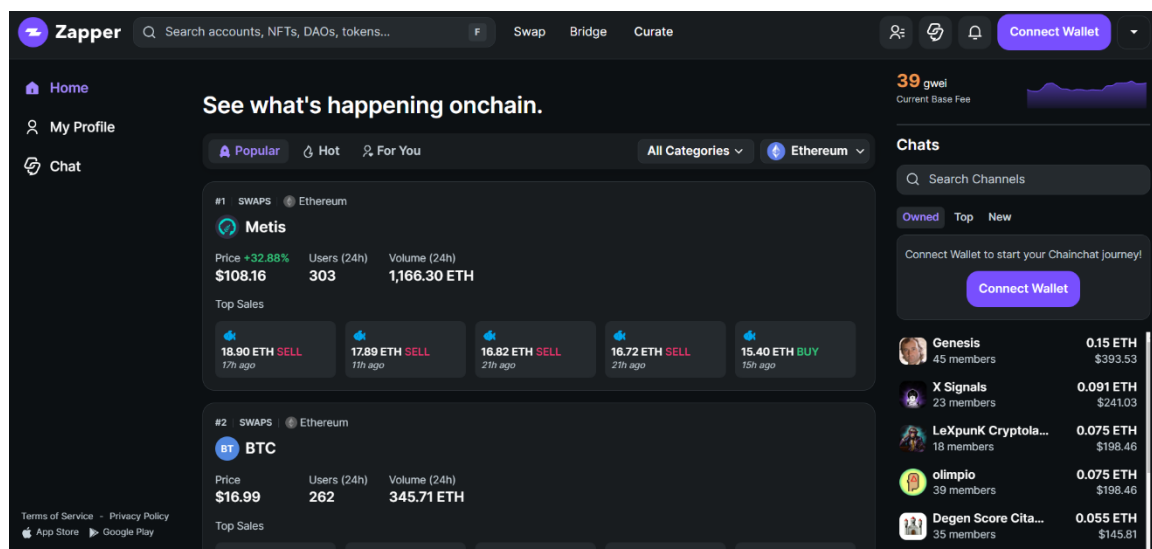

Slika 1: Primerjava dostopa do Zapper in konkurenčnih strani med julijem 2023 in septembrom 2023 v milijonih.
Vir: [5].

Zapper je v koraku z najnovejšimi in najboljšimi aplikacijami in platformami DeFi. Na splošno velja, da če nekdo izda nov dApp (slov. decentralizirana aplikacija), se bo v nekaj dneh prikazal na nadzorni plošči Zapper [6]. Zapper je skozi nekaj let največ spremenil svoj uporabniški vmesnik, medtem ko sta njegovo ime in logotip ostala nespremenjena. S pomočjo spletne strani WayBack Machine si lahko v arhivu spletnih strani ogledamo, kako je uporabniški vmesnik družbenega omrežja izgledal dne 29. december 2021 (razvidno na sliki 2) in ga nato primerjamo z današnjim (razvidno na sliki 3). Lahko opazimo, da je navigacijski stolpec z nekaj premeščenimi izbirami ter iskalno polje ostalo na levi strani, gumba za “denarnico” (angl. *wallet*) v obrnjenem zaporedju ter gumb za nastavitve, na desni strani. S tem so preprečili morebitno uporabnikovo dezorientacijo po strani, kljub posodobitvam drugih elementov. Posodobitve strani, ki jih objavljajo na svojem Twitter profilu so kar pogoste, a dve najnovejši posodobitvi sta večji funkciji, ki so jih implementirali avgusta 2023 in septembra 2023, Trends (slov. trendi) in Curate (slov. skrbnik) [7, 8]. Implementacija funkcije Trends je bila dolgo pričakovana, omogoča ogled dejavnosti drugih uporabnikov.

Slika 2: Zapper.xyz, 29. december 2021.
Vir: [9].

Slika 3: Zapper.xyz, 11. januar 2024.
Vir: [10].

Zapperju podobna platforma je Zerion. Obe platformi imata enak cilj – preprosto vlaganje v že prej omenjeno platformo DeFi. Prav tako obe zagotavljata preprost prehod ali enotno vstopno točko za omenjeno platformo. Do nedavnega je bil Zapper uporabnikom bolj prijazen kot Zerion, saj je pri dodajanju likvidnosti žetone enostavno pretvoril v eni izmed transakcij. Sedaj Zerion zagotavlja tudi to in skupaj z Zapperjem veljata za platformi z najcenejšimi transakcijskimi stroški na tem področju [11]. Slika 4 predstavlja grafični prikaz medija Zerion.

Slika 4: Zerion, 17. 10. 2023.

Vir: [11].

3 Analiza konceptov družbenega medija Zapper

V nadaljevanju sledi analiza družbenega medija iz vidika osnovnih in naprednih gradnikov. V sklopu osnovnih gradnikov je medij predstavljen z identiteto, pogovori in skupinami, deljenjem, prisotnostjo, odnosi in slovesom. Napredna vidika, ki smo ju zaznali pri analizi naprednih gradnikov pa sta nezamenljivi žetoni in kriptovalute.

3.1 Analiziranje družbenega medija iz vidika osnovnih gradnikov

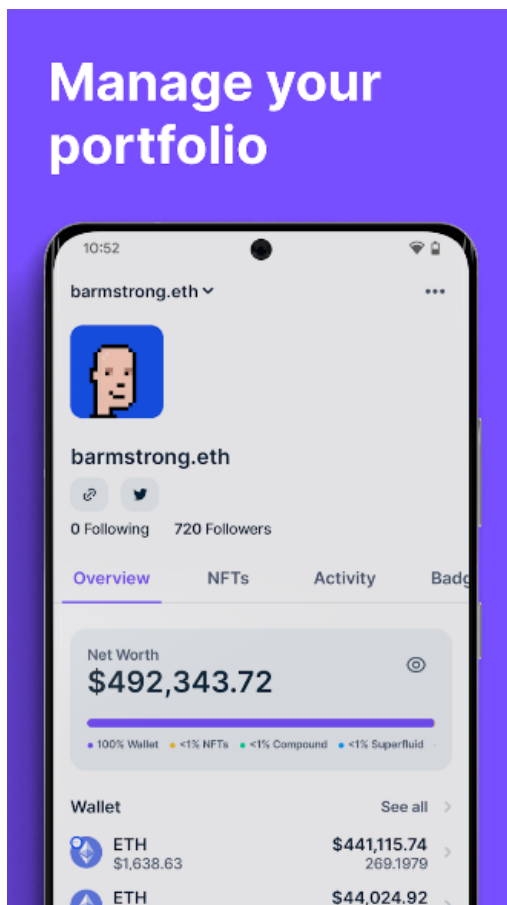
3.1.1 Identiteta

Zapper je platforma za upravljanje sredstev za DeFi in s tem je za uporabo potrebna povezava denarnic, kar omogoča nadzor nad uporabniškim računom. Zapper omogoča zabavno oblikovno urejanje denarnice, s tem, ko uporabnik lahko uporabi svoje NFT za vsako od svojih denarnic ali ustvari svoj avatar, ki ga uredi tako, da klikne na gumb uredi. Za nastavitev avatarja je sicer potrebno podpisati transakcijo, vendar to ne vključuje nobenih dodatnih stroškov [12].

Denarnice so vidne vsakomur, ki na portalu poišče naslov določene denarnice, a kljub temu uporabniki ne potrebujejo razkrivati svoje identitete drugim uporabnikom. Identiteta uporabnika je podana na profilu uporabnika, vendar večina uporabnikov za svoje uporabniško ime ne uporablja svojega lastnega imena, za profilno sliko pa se lahko kot prej omenjeno, uporablja NFT ali personaliziran avatar [13].

Ker je to decentraliziran medij, se tu osebni podatki nikoli ne delijo s trgovcem, zato ni nevarnosti, da bi prišlo do kraje podatkov ali goljufivih zlorab. Poleg tega so vse transakcije, obdelane preko varnega plačilnega prehoda, kar pomeni, da so plačilni

podatki vedno šifrirani in zaščiteni [14]. Spodnja slika 5 predstavlja primer uporabnikovega profila, imenovanega kot portfolio.

Slika 5: Zapper portfolio.

Vir: [15].

3.1.2 Pogovori in skupine

Komuniciranje med uporabniki na Zapperju poteka znotraj razdelka, imenovanega Chainchat (slov. verižni klepet). Tu potekajo skupinski klepeti v obliki pogovora s presledki preko pisnih sporočil. Če se uporabniki želijo pridružiti enemu izmed skupinskih klepetov, morajo ti kupiti delnice v ustreznem kanalu. Če želijo kasneje zapustiti ta kanal, morajo prodati vse svoje delnice v tem kanalu, med časom v kanalu pa lahko kupijo in prodajo več delnic. Vsak član v kanalu ima svoj delež v klepetu, pri transakcijah z delnicami se zaračunajo plačila, katerega člani lahko zahtevajo glede na delež, ki ga imajo v lasti. Poleg tega lahko uporabniki znotraj kanalov z drugimi člani delijo žetone (angl. *tokens*), denarnice, NFT, aplikacije in podobne vsebine [16]. Spodnja slika 6 prikazuje primer verižnega klepeta (angl. *chainchat*).

Slika 6: Verižni klepet na Zapperju.

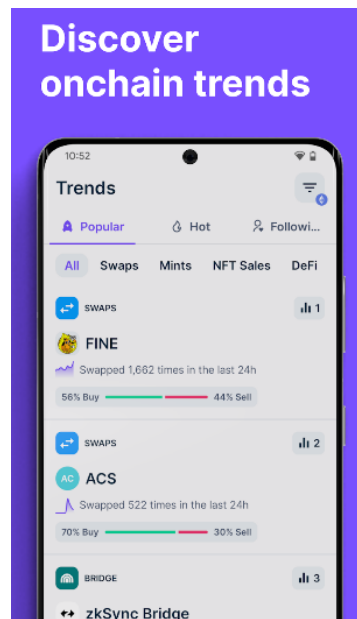
Vir: [17].

3.1.3 Deljenje

V nasprotju s katerimi drugimi družbenimi mediji Zapper ne temelji na deljenju vsebine, kot so slike, video posnetki, povezave in podobno, temveč gre bolj za spremljanje tako svojega portfolia z dolgovi, likvidnostjo, nagradami, kot portfolie drugih uporabnikov [18].

3.1.4 Prisotnost

Prisotnost drugih uporabnikov na omrežju lahko spremljamo preko zavihka dejavnosti na posameznem profilu. Tam so časovno prikazane vse dejavnosti, kot so ustvarjanje kanala, menjave žetonov, uspešne in neuspešne transakcije ipd., ki jih je določen uporabnik izvedel preko svoje denarnice v tem omrežju. Če določenemu uporabniku tudi sledimo, lahko njegovo dejavnost še bolj pogosto spremljamo na domači strani, imenovani Trends, ki je prikazana na sliki 7, sicer nam tam prikaže nedavne dejavnosti najbolj popularnih uporabnikov [13].

Slika 7: Zapper.

Vir: [15].

3.1.5 Odnosi

Medsebojni odnosi oz. razmerja med uporabniki potekajo v že prej omenjenem verižnem klepetu, Chainchat, kjer potekajo skupinski klepeti in si uporabniki med drugim lahko izmenjujejo tudi različne informacije. Uporabniki se med seboj lahko sledijo, poleg tega ima Zapper tudi funkcijo zamenjave žetonov med različnimi uporabniki (angl. *swaps*), s katerim si lahko uporabniki med seboj gradijo odnose in povezave za morebitna kasnejša sodelovanja [13].

3.1.6 Sloves

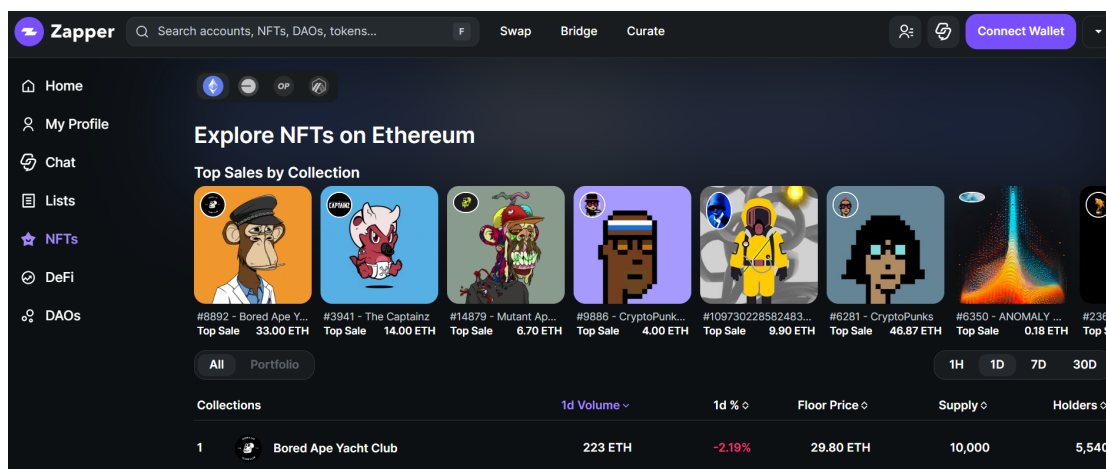
Uporabniki, si na lahko gradijo slavo s številom sledilcem, še posebej z uspešnim portfolijem. Uspešen portfolio je dokaz pametnih naložb samega uporabnika, s katerim si lahko zvišajo ugled med drugimi uporabniki. S tem mu lahko sledijo in ga imajo kot vzor za svoje prihodnje naložbe [13].

3.2 Analiza družbenega medija z vidika naprednih konceptov

3.2.1 Nezamenljivi žetoni

Zapper svojim uporabnikom omogoča poenostavljene transakcije neizmenljivih žetonov oz. NFT. S pomočjo Zapperja je enostavno slediti, optimizirati in pridobivati nezamenljive žetone. Vsi nezamenljivi žetoni uporabnika so zbrani na njegovi nadzorni

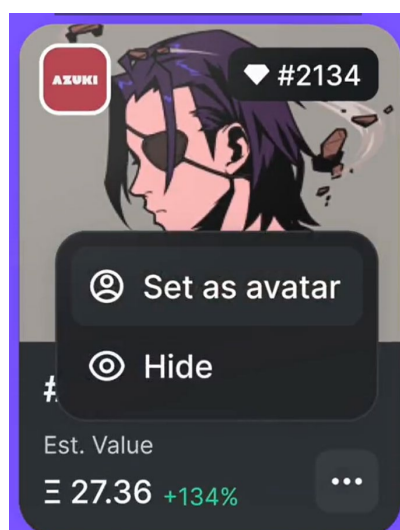
plošči. Drugače lahko do svoje zbirke dostopajo in jo upravljajo iz razdelka NFTs, ki je prikazan na sliki 8 [19].

Slika 8: Razdelek NFTs.

Vir: [13].

Z Zapperjem lahko uporabnik poveže svojo denarnico nezamenljivih žetonov, kar platformi omogoča, da pridobi in prikaže nezamenljive žetone uporabnika [19]. Uporabnik lahko po želji nezamenljive žetone tudi skrije iz svojega profila, kar je razvidno na sliki 9 [20]. Na Zapperju je možno raziskovanje razpoložljivih nezamenljivih žetonov, njihov nakup in trgovanje. Za vsak nezamenljiv žeton lahko dostopamo do njegovih podrobnih informacij, spremljamo njegovo vrednost in ga navedemo za prodajo na podprtih tržnicah [19]. Zapper omogoča, da si uporabnik svoj željen nezamenljiv žeton nastavi za ozadje domače strani nadzorne plošče ali kot svojega avatarja, kar je prikazano na sliki 9 [20].

Slika 9: Nezamenljivi žeton je mogoče skriti ali nastaviti za avatar.

Vir: [20].

3.2.2 Kriptovalute

Zapper, kot decentralizirana aplikacija deluje na Ethereum platformi, kar kot že omenjeno uporabnikom omogoča upravljanje in trgovanje z nezamenljivimi žetoni in drugimi kripto sredstvi, ki se najpogosteje izmenjujejo s kripto valuto Ethereum (ETH), poleg številnih drugih [13, 21].

4 Primerjava z Zerionom

V spodnji tabeli 1 je predstavljena primerjava Zapperja s, že prej omenjenim, podobnim medijem, Zerionom. Medija sta primerjana skozi osnovne koncepte, kot so identiteta, pogovori, skupine itd. ter skozi napredna koncepta, ki sta zaznana v obeh medijih, in sicer nezamenljivi žetoni in kriptovalute.

Tabela 1: Primerjava Zapperja s podobnim medijem Zerionom

Lastnost	Zapper	Zerion
Identiteta	Lahko je razkrita v profilu uporabnika, ki je povezan z uporabniško denarnico. Večina uporabnikov za svoje uporabniško ime ne uporablja svojih osebnih podatkov, za profilno sliko se lahko uporablja NFT ali personaliziran avatar [13].	Lahko je razkrita v profilu uporabnika, ki je povezan z uporabniško denarnico. Večina uporabnikov za svoje uporabniško ime ne razkriva svojih osebnih podatkov, za profilno sliko se lahko uporablja dinamičen nezamenljiv žeton avatarja (angl. <i>Zerion dynamic NFT avatar – DNA</i>), ki je živ NFT, saj se razvija z vsakim dejanjem v denarnici [22].
Pogovori	Preko razdelka, imenovanega Chainchat, ki omogoča pogovor z ostalimi uporabniki v posameznih zaprtih skupinah [16].	Preko Discordovega strežnika, ki ga medij ponuja na svoji spletni strani. Ta omogoča pridružitve v Zerion skupnost, kjer je možno vzpostaviti pogovor tako z razvijalci medija, kot tudi drugimi uporabniki [23].
Skupine	V obliki zasebnih skupin na Chainchatu, pri katerem je za pridružitve enemu izmed skupinskih klepetov potreben nakup delnice v ustreznem kanalu [16].	V obliki javnih skupin na Discordu [23] ali v obliki zasebnih skupin, ki ga omogoča razdelek Social Tokens (slov. <i>družbeni žetoni</i>), pri katerih morajo imeti člani minimalno število žetonov, da se lahko pridružijo [24].
Deljenje	Medij ne temelji na deljenju vsebine, gre bolj za spremljanje svojega portfolia in portfolie drugih uporabnikov [18].	Medij ne temelji na deljenju vsebine, gre bolj za spremljanje svojega portfolia [25]. Kljub temu ima medij razdelek Zerion Blog, na katerega zaposleni objavljajo svoje članke, uporabnikom omogoča spremljanje novosti na samem mediju ter temah povezanih z njim [26].
Prisotnost	Prisotnost drugih uporabnikov na omrežju lahko spremljamo preko zavihka dejavnosti na posameznem profilu. Spremljamo in sledimo lahko menjavam žetonov, uspešnim in neuspešnim transakcijam ipd., ki jih je določen uporabnik izvedel preko svoje denarnice v tem omrežju [13].	Zerion temelji na razvoju posameznika in njegovega DeFi ter NFT portfolijev in denarnic, ki jih lahko nato povezuje z drugimi decentraliziranimi aplikacijami. Ne omogoča pa povezovanja vseh uporabnikov med seboj znotraj aplikacije. Posameznik lahko spremlja le svojo denarnico. [25].

Lastnost	Zapper	Zerion
Odnosi	Povezovanje uporabnikov poteka preko Chainchata, kjer se izvajajo skupinski klepeti. Uporabniki se med seboj lahko sledijo in izmenjujejo žetone, s katerim si med seboj gradijo odnose in povezave za morebitna kasnejša sodelovanja [13].	Uporabniki lahko odnose z ostalimi vzpostavijo preko javne pogovorne skupine na Discordu [24] ali spremljajo objave o novostih preko Zerion Bloga in se z ostalimi uporabniki medija povezujejo na tak način [26].
Sloves	Uporabniki si sloves lahko gradijo s številom sledilcem in z uspešnim portfolijem. Ta je posledica pametnih naložb posameznika [13].	Uporabniki medija si ne morejo slediti drug drugemu, zato je sloves na tak način onemogočen. Znanje in dosežke si lahko med seboj delijo v Discordovi skupini in postanejo prepoznavni na tak način [24].
Nezamenljivi žetoni	Z Zapperjem uporabnik poveže svojo denarnico nezamenljivih žetonov, kar platformi omogoča, da pridobi in prikaže nezamenljive žetone uporabnika. Na mediju je možno raziskovanje razpoložljivih nezamenljivih žetonov, njihov nakup in trgovanje [19]. Zapper omogoča, da si uporabnik nek svoj nezamenljiv žeton nastavi za ozadje domače strani nadzorne plošče ali kot svojega avatarja, kar lahko pomaga privabiti več sledilcev [20].	Z Zerionom uporabnik poveže svojo denarnico Ethereum, kar platformi omogoča, da pridobi in prikaže nezamenljive žetone uporabnika. Z nezamenljivimi žetoni lahko uporabniki trgujejo, jih pošiljajo na druge naslove ter podpisujejo vse druge transakcije [27]. Zerion preko mobilne aplikacije uporabnikom omogoča funkcijo dinamičnega nezamenljivega žetona avatarja za izbran primaren nezamenljivi žeton. Ta nezamenljivi žeton je živ in se razvija z vsakim dejanjem denarnice, s katero je ta povezan [22].
Kriptovalute	Deluje na Ethereum platformi, kar pomeni, da se nezamenljivi žetoni in kripto sredstva največ izmenjujejo s kripto valuto Ethereum, kljub temu podpira tudi druge platforme in njihova sredstva [13].	Deluje na Ethereum platformi in večinoma uporablja Ethereum kripto valuto ter podpira druge platforme in njihova sredstva [25].

Kot je razvidno iz tabele 1, sta Zapper in Zerion zelo podobni platformi s številnimi skupnimi značilnostmi, kot je recimo funkcija sledenja in upravljanja decentraliziranih financ na Ethereum omrežju. Ker sta obe platformi decentralizirani, se od uporabnika ne zahteva vpis tradicionalnih osebnih podatkov, kot so ime, naslov ali telefonska številka. Namesto tega se uporabniki identificirajo preko svoje kriptografske identitete, ki je povezana z njihovo Ethereum denarnico.

Obe platformi omogočata komunikacijo med uporabniki, in sicer, Zapper ponuja vgrajen Chainchat, med tem, ko Zerion uporablja platformo Discord. Uporabniki se lahko tako med seboj povežejo, si delijo izkušnje in pridobivajo informacije. Chainchat omogoča pogovor z ostalimi uporabniki v zaprtih skupinah, s tem, ko imaš kupljene delnice v ustreznem kanalu, Discord pa omogoča javne kanale z različnimi temami ter zasebne skupine, pod razdelkom Social Tokens, pri katerih morajo imeti člani določeno minimalno število žetonov, da se lahko pridružijo.

Zapper in Zerion ne temeljita na deljenju vsebine, saj je njun namen bolj spremljanje svojega portfolia. Kljub temu ima Zerion, za razliko od Zapperja, razdelek Zerion Blog, na katerega zaposleni objavljajo svoje članke, kar uporabnikom omogoča spremljanje novosti na samem mediju ter o temah, povezanih z njim.

Zapperjevi uporabniki lahko prisotnost drugih uporabnikov na omrežju spremljajo preko zavihka dejavnosti na posameznem profilu. Spremljajo lahko menjave žetonov, uspešne in neuspešne transakcije ipd., ki jih je določen uporabnik izvedel preko svoje denarnice v tem omrežju. Uporabniki lahko drug drugega tudi sledijo in si tako s številom sledilcev in dobrim portfolijem gradijo sloves določenega uporabnika. Uporabniki Zeriona ne morejo slediti drug drugemu, zato je sloves na tak način onemogočen. Seveda lahko svoje znanje in dosežke uporabniki delijo v Discordovi skupini in postanejo prepoznavni na tak način.

Tako z Zapperjem, kot tudi z Zerionom, lahko uporabnik poveže svojo kripto denarnico, kar platformama omogoča, da pridobita in prikažeta nezamenljive žetone uporabnika. Poleg tega omogočata tudi samo trgovanje z nezamenljivimi žetoni. Dodatno Zerion uporabnikom omogoča funkcijo dinamičnega nezamenljivega žetona avatarja za izbran primaren nezamenljiv žeton. Ta nezamenljiv žeton je živ in se razvija z vsakim dejanjem denarnice, s katero je ta povezan. Ker Zapper in Zerion delujeta na Ethereum platformi, to pomeni, da se nezamenljivi žetoni in kripto sredstva največ izmenjujejo s kripto valuto Ethereum (ETH), a kljub temu podpirata tudi druge platforme in njihova sredstva.

5 Analitika Zapperja

V tem poglavju so predstavljeni koncepti in njim pripadajoče matrike, ki se uporabljajo v omrežju Zapper oziroma jih uporabljajo orodja, kot so Similarweb in Website Analysis za analizo medija.

5.1 Koncept zavedanja

Koncept zavedanje (angl. *awareness*), ki je predstavljen na spodnji tabeli 2, se nanaša na stopnjo prepoznavanja določenega sporočila s strani potencialnih uporabnikov. Ta stopnja zavedanja je ključna za razumevanje trenutnih in prihodnjih uporabnikov [28].

Tabela 2: Pregled metrik za Zapper skozi koncept zavedanja

Naziv metrike	Definicija metrike	Razlaga pomena metrike	Je dostopna uporabniku?	Orodja, ki vključujejo metriko
Prikazi	Število prikazov objav v novicah družbenega medija, ne glede na to, ali je objavo nekdo res videl ali ne [28].	Metrika prikazi (angl. <i>impressions</i>) pove, kolikokrat se določena objava prikaže v novicah družbenega medija (angl. <i>feed</i>). Pri tem ne vključuje podatka, ali je uporabnik to res videl ali ne [28].	Da	Similarweb
Doseg	Število ljudi, ki je videlo objavo, od trenutka dalje, ko je bila objavljena [28].	Metrika dosega (angl. <i>reach</i>) nam pove število ljudi, ki si je objavo na družbenem mediju ogledalo. Ta doseg je lahko organski (brezplačen) ali plačan [28].	Da	Similarweb

Metriko prikazov je moč razbrati iz analitik, ki jih za Zapper ponuja spletno mesto Similarweb. V avgustu 2023 so zabeležili 4,1 milijona, v septembru 4,9 milijona in v mesecu oktobru 5,4 milijona vseh ogledov [29]. Na tem spletnem mestu je prikazanih tudi nekaj podatkov o metriki dosega, in sicer 59,42 % obiskov v mesecu oktobru 2023 je bilo posledica prometa organskega iskanja ter 0 % plačanega [29].

5.2 Koncept vključenosti

Koncept vključenosti (angl. *engagement*) uporabnikom družbenega medija pomaga razumeti, kako ostali uporabniki komunicirajo z vsebino, ki jo objavijo. Koncept vključenosti lahko merimo z dvema metrikama, in sicer z metriko stopnja vključenosti po objavi (angl. *post engagement rate*) ter metriko omembe objave (angl. *mentions*) [28]. Ker Zapper uporabnikom ne omogoča deljenja vsebine, koncepta vključenosti ne moremo meriti.

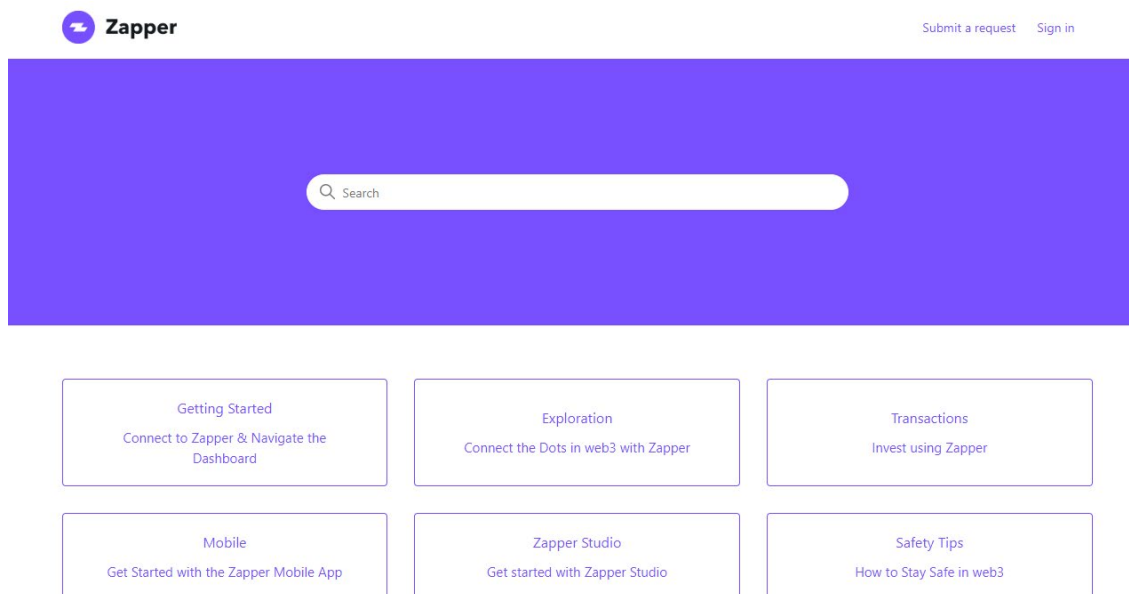
5.3 Koncept “skrb za stranke”

S konceptom “skrb za stranke” (angl. *customer care*) medij pridobi podrobnejše informacije o skrbi za svoje stranke, kar lahko tudi izmerimo s pomočjo dveh metrik v sklopu tega koncepta, ki se imenujeta odzivni čas (angl. *response time*) in stopnja odziva (angl. *response rate*) [28]. Koncept, s tema dvema metrikama, je predstavljen na spodnji tabeli 3.

Tabela 3: Pregled metrik Zapperja skozi koncept "skrb za stranke"

Naziv metrike	Definicija metrike	Razlaga pomena metrike	Je dostopna uporabniku?	Orodja, ki vključujejo metriko
Odzivni čas	= \bar{t} , kar predstavlja povprečen čas [28].	Metrika nam prikaže, kako hitro dobimo odgovor na poslano poizvedbo [28].	Ne	Zapper
Stopnja odziva	= $\left(\frac{\text{število odgovorjenih poizvedb}}{\text{vse poizvedbe}} \right)$ [28]	Z navedeno formulo izračunamo kolikšen je delež obravnavanih poizvedb od vseh prejetih [28].	Ne	Zapper

Zapper ima tudi vsem dostopno stran za pomoč prikazana na sliki 10, na kateri lahko pridobimo informacije ter napotke o uporabi njihove strani ter mobilne aplikacije. Na strani je tudi opcija oddajanja zahteve (angl. *submit a request*), kjer lahko uporabniki Zapperja, preko izpolnjenega obrazca, oddajo zahtevo za pomoč pri specifičnem problemu, na katerega so naleteli [30].

Slika 10: Zapperjeva stran za pomoč uporabnikom.

Vir: [30].

5.4 Koncept pretvorbe

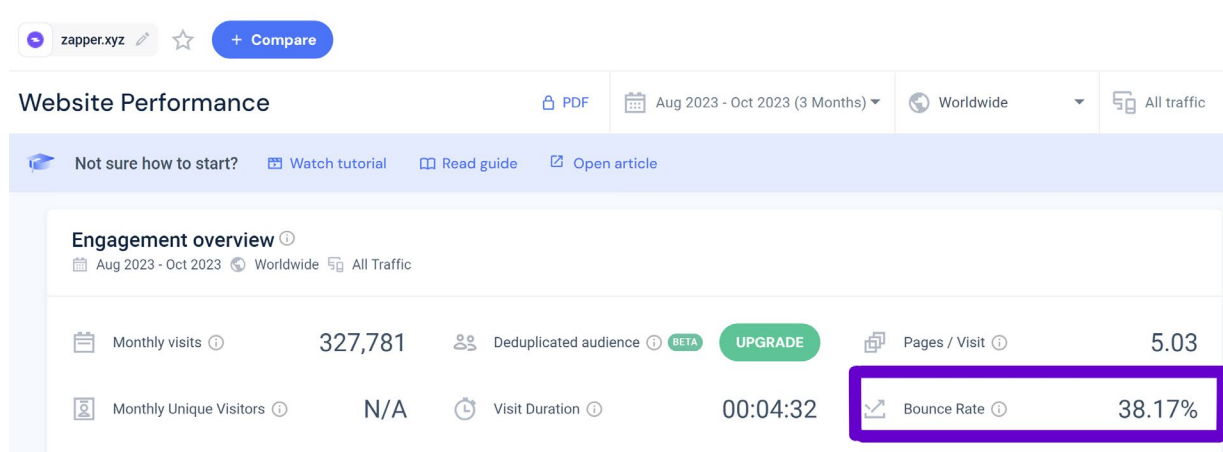
Konceptom pretvorbe (angl. *conversion*), ki je predstavljen na spodnji tabeli 4, nam prikaže zeleno povratno vrednost glede na naš trud in naložbo, v smislu časa ali denarja, vloženega v medij. S tem je koncept odsev terminu ROI (angl. *return of investment*), ki ga predstavljamo s pomočjo treh metrik, ki so razmerje med prikazi in kliki (angl. *CTR* –

Click thought rate), stopnja odboja (angl. *bounce rate*) in stopnja konverzije (angl. *conversion rate*) [28]. Glede na to, da Zapper ni medij za deljenje vsebine, kot so različne objave, na katere se navezujeta metriki razmerje med prikazi in kliki in stopnja konverzije, je pri tem mediju možno analizirati le stopnjo odboja.

Tabela 4: Pregled matrik Zapperja skozi koncept pretvorbe

Naziv metrike	Definicija metrike	Razlaga pomena metrike	Je dostopna uporabniku?	Orodja, ki vključujejo metriko
Stopnja odboja	Število obiskovalcev spletnega mesta, ki niso izvedli nobene interakcije, deljeno s skupnim številom obiskovalcev [28].	To je delež obiskovalcev, ki zapustijo spletno stran, ne da bi izvedli kakšno dejanje oz. si ogledajo le eno stran, ne da bi pri tem sodelovali ali raziskali naprej [31].	Da	Website Analysis

Kot prikazuje slika 11, si je 38,17 % uporabnikov Zapperja v izmerjenem časovnem obdobju od avgusta do oktobra 2023 ogledalo le eno stran, preden so medij zapustili [32]. Cilj za stopnjo odboja je doseči čim nižji odstotek, se pa ta razlikuje glede na vrsto strani, industrijo in celo glede na sezono. Dobra stopnja odboja je približno 40 % ali manj, pri čem lahko ugotovimo, da Zapper tudi spada v to kategorijo. Če bi bil ta delež previsok, bi to običajno bil pokazatelj, da je potrebno na nek način spremeniti spletno stran tako, da bo povečana pozitivna uporabniška izkušnja [31].

Slika 11: Izmerjen odstotek za stopnjo odboja pri Zapperju.

Vir: [32].

6 Dobre prakse uporabe družbenega medija

6.1 Zapper v globalnem in v lokalnem okolju, dobre prakse in priljubljene domene

V globalnem in lokalnem prostoru je Zapper načeloma dosegljiv povsod. V slovenskem prostoru trenutno še nismo zasledili nobenih skupnosti, ki bi se zgradile okoli tega medija, saj je ta še precej nov decentraliziran družbeni medij in s tem še neprepoznaven na domačem okolju. Prav tako še ni možno zaslediti informacij o dobrih praksah, saj poleg omenjenega, Zapper tudi ne deluje na deljenju vsebine. Sicer pa so domene, ki prednjačijo pri njegovi uporabi, povezane s kriptovalutami in nezamenljivimi žetoni [13].

6.2 Prednosti uporabe Zapperja

Zapper, kot platforma za kriptovalute DeFi, ima z njeno uporabo številne prednosti, saj je ena od najprimernejših platform za naložbe in upravljanje z decentraliziranimi financami. Med drugim Zapper uporabnikom omogoča, da na eni sami nadzorni plošči vlagajo v likvidnost z različnimi protokoli DeFi. S tem je odpravljena naporen postopek sledenja naložbam DeFi na več različnih platformah, kar lahko vzame več časa in je za to morda potrebnega tudi več znanja [33].

Zapper nudi opazovanje posodobitve podatkov v živo, kar uporabnikom omogočajo, da spremljajo uspešnost svojih naložb in nato z njimi ustrezno upravljajo. Poleg tega je še ena prednost Zapperja, da če uporabnik nima pravega deleža likvidnosti za določen likvidnostni sklad, lahko medij samodejno izvede transakcije v ozadju, tako da so izpolnjeni pravilni deleži [33].

Za vsako transakcijo, opravljeno na Zapperju, se zaračuna spremenljiva provizija za plin, ki se zahteva za vsako transakcijo v verigi blokov Ethereum. Zapper omogoča izvedbo več izmenjav hkrati v eni transakciji in s tem močno skrajša čas in stroške plina, ki so za to potrebni. Poleg tega medij tudi ne zaračunava nobenih drugih dodatnih provizij za svoje delovanje [33].

Ena največjih prednosti tega decentraliziranega medija pa je, da za tiste, ki še niso dovolj dobro seznanjeni z industrijo DeFi, medij naredi vse skupaj dovolj preprosto. Na začetku vključuje vprašalnik, ki uporabnikom pomaga ugotoviti, kakšne vrste naložb želijo opraviti. Poleg tega tudi bistveno poenostavi sam postopek vstopa v ekosistem

DeFi za vse vlagatelje, ki imajo željo izkoristiti številne razpoložljive možnosti kmetovanja z donosi (angl. *yield farming*) in dajanja z likvidnostjo [34].

Zapper že omogoča veliko funkcij in protokolov, ampak s svojo ekipo razvijalcev le te uspešno vedno znova dodajajo, zaradi česa je medij vsakič popolnejša platforma [35].

6.3 Slabosti in tveganja ob uporabi Zapperja

Številne operacije, ki se izvajajo na Zapperju, uporabljajo pametne pogodbe, da lahko povežejo dva različna protokola ali platformi. Čeprav so te pogodbe precej varne, lahko včasih povzročijo napake ali težave [35]. Pametne pogodbe lahko z napako vodijo tudi do izgube žetonov v denarnici uporabnika [36].

7 Sklep

Zapper, kot decentraliziran družbeni medij omogoča uporabnikom sledenje in upravljanje s svojimi nezamenljivimi žetoni in DeFi oziroma s svojim portfoliom in ob enem sledenje portfoliov drugih uporabnikov. Kot precej nov medij se veliko posodablja, še posebej na področju uporabniškega vmesnika, saj je zelo osredotočen na uporabniško izkušnjo in ob tem veliko spremlja in upošteva predloge uporabnikov. Ob primerjavi z Zerionom je bilo opaženih številno podobnosti, razlike pa so se pokazale v tem, da ima Zapper večji poudarek na uporabniški izkušnji. Zapper ponuja številne prednosti, kot so centralizirano upravljanje naložb in avtomatizirane transakcije, edina izpostavljena slabost je povezana z morebitnimi napakami, ki nastanejo v pametnih pogodbah.

Prostor DeFi je dinamičen in podvržen hitrim spremembam, zato bodo nadaljnji razvoj in trendi odvisni od spreminjajočih se potreb uporabnikov, tehnoloških inovacij, zakonodaje ter drugih dejavnikov. Čeprav ne moremo napovedati prihodnosti, lahko izpostavimo nekaj možnih trendov uporabe Zapperja. Zapper se lahko še bolj razvije z različnimi DeFi protokoli, ki bodo uporabnikom omogočala enostaven dostop in upravljanje s svojimi sredstvi preko ene platforme. Prav tako bi lahko ponudil naprednejše analitične možnosti za spremljanje portfeljev, napovedovanje trendov in ocenjevanje tveganj, kar bi uporabnikom omogočilo boljše odločitve pri upravljanju svojih sredstev.

Prispevek je uporaben za razvijalce in inovatorje v prostoru veriženja blokov, saj razkriva, kako izvajati uporabniku prijazne rešitve. Primeren je za vlagatelje, ki iščejo novosti v digitalnem finančnem prostoru ter na splošno tudi širši javnosti, saj na enostavnejši način pomaga razumeti pomen in delovanje decentraliziranih tehnologij. Pri analizi Zapperja smo naleteli na nekaj omejitev, na katere morajo biti bralci pozorni. Zapper za svojo uporabo zahteva povezavo z vsaj eno izmed kripto denarnic. Brez tega so številne funkcije onemogočene in jih je mogoče videti le iz drugih, zunanjih virov. Poleg tega je Zapper, kot je bilo že večkrat omenjeno v tem poglavju, precej nov decentraliziran medij in s tem trenutno še ni veliko virov in člankov, ki bi o njem govorili. Medij se še vedno razvija, zato se lahko tudi funkcije, ki jih trenutno nudi s časom, spreminjajo. Nekaj kar trenutno omogoča mogoče v prihodnosti ne bo ali pa obratno, funkcij in novosti, ki jih trenutno še ni bodo morda razvijalci v bližnji prihodnosti še dodali in s tem še bolj nadgradili samo platformo.

Literatura

- [1] Golden Recursion Inc., „Golden,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://golden.com/wiki/Zapper-W48AVK>. [Poskus dostopa 14. 10. 2023].
- [2] I. MindFrac, „Academy,“ 10. 1. 2021. [Elektronski]. Dostopno na: <https://academy.moralis.io/blog/defi-deep-dive-zapping-into-defi-with-zapper-fi>. [Poskus dostopa 14. 10. 2023].
- [3] Zapper Inc., „Linkedin,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.linkedin.com/company/zapperfi/>. [Poskus dostopa 14. 10. 2023].
- [4] BitDegree.org, „BitDegree,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.bitdegree.org/crypto-tracker/top-ethereum-dapps/zapper-fi>. [Poskus dostopa 17. 10. 2023].
- [5] LTD, Similarweb, „SimilarWeb,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://similarweb.com/>. [Poskus dostopa 17. 10. 2023].
- [6] I. MindFrac, „Academy,“ 10. 1. 2021. [Elektronski]. Dostopno na: <https://academy.moralis.io/blog/defi-deep-dive-zapping-into-defi-with-zapper-fi>.
- [7] zapper_fi, „Twitter,“ 6. 9. 2023. [Elektronski]. Dostopno na: https://twitter.com/zapper_fi/status/1699540996961271881. [Poskus dostopa 16. 10. 2023].
- [8] zapper_fi, „Twitter,“ 10. 8. 2023. [Elektronski]. Dostopno na: https://twitter.com/zapper_fi/status/1689679480904704000. [Poskus dostopa 16. 10. 2023].
- [9] Zapper.xyz, „WayBack Machine,“ 29. 12. 2021. [Elektronski]. Dostopno na: <https://web.archive.org/web/20221126152009/https://www.zapper.xyz/>. [Poskus dostopa 16. 10. 2023].
- [10] Zapper Inc., „Zapper,“ 11. 1. 2024. [Elektronski]. Dostopno na: <https://zapper.xyz/>. [Poskus dostopa 11. 1. 2024].
- [11] L. Elizabeth, „EveryBitHelps,“ 11. 8. 2022. [Elektronski]. Dostopno na: <https://everybithelps.io/zapper-review/>. [Poskus dostopa 16. 10. 2023].
- [12] R. Changediya, „Linkedin,“ 22. 1. 2022. [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.linkedin.com/pulse/next-generation-asset-management-zapperfi-rohit-changediya>. [Poskus dostopa 31. 10. 2023].
- [13] Zapper Inc., „Zapper,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://zapper.xyz/>. [Poskus dostopa 31. 10. 2023].
- [14] Verady, Inc., „Ledgible,“ 1. 9. 2022. [Elektronski]. Dostopno na: <https://ledgible.io/what-is-zapper-fi-and-how-does-it-work/>. [Poskus dostopa 31. 1. 2023].
- [15] Zapper.xyz, „Google Play,“ 20. 10. 2023. [Elektronski]. Dostopno na: https://play.google.com/store/apps/details?id=com.zapper&hl=en_US. [Poskus dostopa 3. 11. 2023].
- [16] Binance News, „Binance square,“ 26. 10. 2023. [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.binance.com/en/feed/post/2023-10-26-zapper-launches-on-chain-social-app-chainchat-1503949>. [Poskus dostopa 31. 10. 2023].

- [17] zapper_fi, „Twitter,“ [Elektronski]. Dostopno na: https://twitter.com/chain_chat_app. [Poskus dostopa 3. 11. 2023].
- [18] R. Wiki, „RugDoc Wiki,“ 7. 1. 2022. [Elektronski]. Dostopno na: <https://wiki.rugdoc.io/docs/introduction-to-zapper-fi/>. [Poskus dostopa 31. 10. 2023].
- [19] U2U Foundation, „Unicorn Ultra,“ 24. 7. 2023. [Elektronski]. Dostopno na: <https://uniultra.xyz/blog/what-is-zapper>. [Poskus dostopa 2. 11. 2023].
- [20] zapper_fi, „Twitter,“ 8. 6. 2023. [Elektronski]. Dostopno na: https://twitter.com/zapper_fi/status/1666839139084382210. [Poskus dostopa 2. 11. 2023].
- [21] M. Martin, „tastycrypto,“ 2023. [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.tastycrypto.com/blog/defi-vs-crypto/>. [Poskus dostopa 2. 11. 2023].
- [22] Zerion Inc., „Zerion DNA,“ Zerion, [Elektronski]. Dostopno na: <https://zerion.io/dna/>. [Poskus dostopa 7. 11. 2023].
- [23] Zerion Inc., „Zerion Discord,“ Zerion Inc., [Elektronski]. Dostopno na: <https://zerion.io/discord>. [Poskus dostopa 7. 11. 2023].
- [24] Zerion Team, Zerion Inc., „Zerion,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://zerion.io/blog/discover-social-tokens-on-zerion/>. [Poskus dostopa 7. 11. 2023].
- [25] Zerion Inc., „Zerion,“ Zerion Inc., 14. 10. 2020. [Elektronski]. Dostopno na: <https://app.zerion.io/explore>. [Poskus dostopa 7. 11. 2023].
- [26] Zerion Inc., „Zerion Blog,“ Zerion Inc., [Elektronski]. Dostopno na: <https://zerion.io/blog/>. [Poskus dostopa 7. 11. 2023].
- [27] A. Dharshan, „Zerion,“ 10. 2023. [Elektronski]. Dostopno na: <https://help.zerion.io/en/articles/5351246-does-zerion-support-nfts>. [Poskus dostopa 7. 11. 2023].
- [28] Gregor Polančič, „Arhitekture družbenih medijev, interno gradivo,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://studij.um.si/mod/folder/view.php?id=433016>. [Poskus dostopa 13. 11. 2023].
- [29] LTD, Similarweb, „SimilarWeb,“ 2023. [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.similarweb.com/website/zapper.fi/#traffic-sources>. [Poskus dostopa 14. 11. 2023].
- [30] Zapper Inc., „Zapper Help,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://help.zapper.xyz/hc/en-us>. [Poskus dostopa 14. 11. 2023].
- [31] C. Silva, „Semrush Blog,“ 16. 11. 2022. [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.semrush.com/blog/bounce-rate/>. [Poskus dostopa 13. 11. 2023].
- [32] Similarweb LTD, „SimilarWeb,“ [Elektronski]. Dostopno na: https://pro.similarweb.com/#/digitalsuite/websiteanalysis/overview/website-performance/*/999/3m?webSource=Total&key=zapper.xyz. [Poskus dostopa 13. 11. 2023].
- [33] J. Hendy, „Finder,“ 27. 9. 2021. [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.finder.com/zapper-fi>. [Poskus dostopa 19. 11. 2023].
- [34] ZenLedger, „ZenLedger,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.zenledger.io/exchanges/zapper/>. [Poskus dostopa 19. 11. 2023].
- [35] Todos los derechos reservados, „Informatique Mania,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.informatique-mania.com/en/crypto-monnaies/avis-et-test-du-zapper-fi-comment-ca-marche/>. [Poskus dostopa 20. 11. 2023].
- [36] OffcierCia, „Smart contracte search,“ [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.smartcontractresearch.org/t/post-idea-found-a-post-mortem-on-zapper-polygon-bridge-attack-that-authors-have-conducted-together-with-zapper-fi-from-their-side-my-questions/482>. [Poskus dostopa 20. 11. 2023].
- [37] E. Team, „Crypto Briefing,“ 1. 10. 2020. [Elektronski]. Dostopno na: <https://cryptobriefing.com/zapper-zerion-comparing-top-defi-aggregators-crypto-investors/>. [Poskus dostopa 20. 11. 2023].
- [38] M. J., „Booksaresocial,“ 2017. [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.booksaresocial.com/timeline-social-media-2017/#lightbox/0/>. [Poskus dostopa 3. 10. 2022].
- [39] noBeans, „Publish0x,“ 16. 7. 2020. [Elektronski]. Dostopno na: <https://www.publish0x.com/nobeans/zapperfi-optimize-your-defi-portfolio-xgdngdm>. [Poskus dostopa 20. 11. 2023].
- [40] K. Marinčič, „Univerza v Ljubljani,“ Ar@tur 2020, [Elektronski]. Dostopno na: <https://kc.uni-lj.si/sl/studenti/spoznaj-se/spoznaj-se-s-swot/>. [Poskus dostopa 20. 11. 2023].
- [41] G. Polančič in S. Kuhar, Ured., Sodobne komunikacijske rešitve v luči poslovne uporabnosti : zbornik referatov, Maribor: Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, 2011.

